

*Załącznik do Zarządzenia Nr 1 /2024 r.
Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego
im. ks. Piotra Skargi w Sędziszowie
Małopolskim w sprawie Standardów
Ochrony Małoletnich obowiązujących
w Liceum Ogólnokształcącym
im. ks. Piotra Skargi w Sędziszowie
Małopolskim*

**STANDARDY OCHRONY
MAŁOLETNICH
W LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
IM KS. PIOTRA SKARGI
W SĘDZISZOWIE MAŁOPOLSKIM
(WERSJA SKRÓCONA)**

Sędziszów Małopolski, 2024 r.

Spis treści

1. WPROWADZENIE	3
1. Czym są Standardy Ochrony Małoletnich oraz w jakim celu zostały wprowadzone.....	3
2. Najważniejsze prawa dziecka	3
2. ZASADY POSTĘPOWANIA W CELU OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM.....	4
1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły.....	4
2. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone	7
3. Zasady ochrony danych osobowych małoletniego	9
4. Zasady ochrony wizerunku ucznia	10
5. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet	10
6. Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniem w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.....	12
3. ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY	13
1. Postępowanie w przypadku doznawania przemocy	13
2. Postępowanie w przypadku doznawania przemocy domowej	13
3. Postępowanie w przypadku celowego zniszczenia lub kradzieży rzeczy małoletniego	15
4. Postępowanie w przypadku doznania dyskryminacji - nierównego traktowania	15
5. Postępowanie w przypadku doznania cyberprzemocy	16
6. Postępowanie w przypadku naruszenia prywatności dotyczącego nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego	18
4. WYKAZ INSTYTUCJI POMOCOWYCH.....	19

1. WPROWADZENIE

1. Czym są Standardy Ochrony Małoletnich oraz w jakim celu zostały wprowadzone.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Piotra Skargi w Sędziszowie Małopolskim jest działanie dla Waszego dobra. Wszyscy pracownicy traktują Was - uczniów z szacunkiem oraz uwzględniają Wasze potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec ucznia przemocy w jakiegokolwiek formie. Zadaniem pracowników Liceum jest dbanie o Wasze dobro zarówno na terenie Szkoły, jak i poza nią. Dlatego też zostały opracowane Standardy Ochrony Małoletnich w Liceum Ogólnokształcącym im. ks. Piotra Skargi w Sędziszowie Małopolskim, stanowiący zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia Waszego bezpieczeństwa. Dokument ten określa główne kierunki działań Szkoły na rzecz Waszej ochrony, obejmuje normy postępowania pracowników i uczniów w obszarze bezpiecznych relacji, korzystania z urządzeń elektronicznych oraz ochrony przed cyberprzemocą. Dodatkowo dokument zawiera zasady postępowania w przypadku krzywdzenia oraz działania Szkoły mające na celu zabezpieczenie Was przed krzywdzeniem i jego skutkami. „Standardy Ochrony Małoletnich” to ważne zabezpieczenie Waszych praw. Znajomość i przestrzeganie praw małoletniego są kluczowe dla ochrony przed różnymi formami krzywdzenia. Działania naruszające prawa małoletniego są równoznaczne z jego krzywdzeniem, co może objawiać się różnymi formami przemocy. Łamanie praw małoletniego może być źródłem krzywdy ze strony dorosłych oraz rówieśników. Z tego powodu ważne jest, aby wszyscy członkowie społeczności szkolnej znali i przestrzegali tych praw.

2. Najważniejsze prawa dziecka

1. Prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem;
2. Prawo do nauki i informacji;
3. Prawo do odpoczynku i wolnego czasu;
4. Prawo do prywatności;
5. Prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka;
6. Prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania;
7. Prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony Państwa;
8. Prawo do zachowania godności;
9. Prawo do ochrony zdrowia i opieki medycznej.

2. ZASADY POSTĘPOWANIA W CELU OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu Liceum z jego uczniami:

- 1) Uczniowie mają prawo do bycia traktowanymi przez personel z jednakową troską.
- 2) Nie do zaakceptowania jest faworyzowanie przez nauczyciela, wychowawcę lub innych członków personelu pojedynczych osób, wyrażane werbalnie czy niewerbalnie.
- 3) Stosowanie przez personel kar cielesnych wobec uczniów nie jest dozwolone w żadnych okolicznościach i od reguły tej nie ma wyjątków.
- 4) Nie może być ze strony personelu tolerancji wobec jakiegokolwiek zachowania, które może zostać odczytane jako znęcanie się lub dokuczanie, zarówno ze strony dorosłych jak i samych małoletnich.
- 5) Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel Liceum jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Personel traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie;
- 6) Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, praktykantów i wolontariuszy.

2. Pracownik Liceum zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec ucznia są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów.

3. Pracownik w kontakcie z uczniami:

- 1) zachowuje cierpliwość i odnosi się do ucznia z szacunkiem;
- 2) uważnie wysłuchuje uczniów i stara się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
- 3) nie zawstydzia ucznia, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
- 4) nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie, reakcja na zagrożenie wynikające z sytuacji, w której znalazł się małoletni np. bójka);
- 5) nie ujawnia drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku.

4. Decyzje dotyczące ucznia powinny zawsze uwzględniać jego oczekiwania, ale również brać pod uwagę bezpieczeństwo pozostałych uczniów.
5. Uczeń ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a uczeń o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.
6. Podczas rozmowy z uczniem na osobności, w razie potrzeby pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy szczególnych pracowników Liceum, w tym pedagogów szkolnych, pedagogów specjalnych, psychologów).
7. Pracownikowi Liceum nie wolno w obecności uczniów niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych/niestosownych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym.
8. Pracownikowi Liceum nie wolno wykorzystywać przewagi fizycznej ani stosować gróźb.
9. Pracownik Liceum zobowiązany jest do równego traktowania uczniów, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.
10. Pracownik Liceum zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów uczniów.
11. Pracownik Liceum nie może utrzymywać wizerunków uczniów w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun ucznia nie wyraził na to zgody.
12. Pracownik nie powinien przyjmować prezentów od uczniów oraz ich opiekunów. Wyjątki stanowią drobne, okazjonalne podarunki związane ze świętami w roku szkolnym np. prezentów składkowych, kwiatów, czekoladek, itp.
13. Pracownikowi Liceum bezwzględnie zabrania się (pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy):
  - 1) nawiązywać relacji seksualnych z uczniem;
  - 2) składać uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;
  - 3) proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków, tzw. dopalaczy).
14. Niewłaściwym zachowaniem i nadużyciem wobec nietykalności małoletniego są:

- 1) wszelkie formy okazywania niechcianej czułości;
- 2) pełne i mocne uściski i objęcia, tzw. „niedźwiadki”;
- 3) dotykanie piersi, pośladków i okolic intymnych;
- 4) klepanie w uda lub kolana;
- 5) łaskotanie lub „mocowanie się” w silnym objęciu;
- 6) obejmowanie młodocianego, stojąc za jego plecami;
- 7) masaże;
- 8) całowanie, w szczególności w usta;
- 9) kładzenie się albo spanie obok małoletniego;
- 10) okazywanie czułości w miejscach wyizolowanych, np. łazienki, ubikacje, prywatne pokoje;
- 11) komplementowanie odnoszące się do rozwoju fizycznego, wyglądu.

Ponadto:

1. Każde przemocowe zachowanie wobec ucznia jest niedozwolone.
2. Pracownikowi nie wolno dotykać ucznia w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, uczeń potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem ucznia.
3. Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
4. Pracownik nie powinien angażować się w zabawy typu: łaskotanie, udawane walki, brutalne zabawy fizyczne itp.
5. Pracownik, który ma świadomość, iż uczeń doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego/psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z uczniem, wykazując zrozumienie i wyczucie.
6. Niedopuszczalne jest również spanie pracownika w jednym łóżku lub pokoju z uczniem podczas wycieczek szkolnych.
7. Personel jest zobowiązany do szacunku dla nietykalności cielesnej, intymności i prywatności małoletniego.
8. Personel zawsze winien wykazywać daleko idącą troskę o integralność i nienaruszalność cielesną każdego małoletniego.

9. Wchodzenie w jakikolwiek kontakt dotykowy z małoletnim musi iść w parze z najdalej posuniętą roztropnością i rozwagą. Obowiązuje tu ogólna zasada prymatu „braku nad nadmiarem”. Właściwym zachowaniem respektującym nietykalność małoletniego jest:

- 1) poklepanie po ramionach lub plecach,
- 2) uścisk dłoni lub „danie sobie piątki”,
- 3) delikatne objęcie na powitanie,
- 4) dotykanie rąk, ramion czy barków,
- 5) werbalne pochwalenie,
- 6) trzymanie ucznia za ręce w celu uspokojenia małoletniego w sytuacji wzburzenia emocjonalnego.

10. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można:

- 1) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a uczeń/ jego opiekun wyrazi zgodę;
- 2) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w spożywaniu posiłków;
- 3) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w poruszaniu się po szkole;
- 4) pomoc uczniowi w razie wypadku np. skręcenia nogi w wyniku upadku/zasłabnięcia itp.;
- 5) pomoc uczniowi w przypadku kryzysu psychicznego, nadmiernej ekspresji emocjonalnej, ataku paniki.

11. Zawsze właściwym jest zapytanie małoletniego o pozwolenie na rodzaj zachowania, o którym mowa w ust. 9.

2. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Określa się procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów, do których należą:

- 1) bójki;
- 2) stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych;
- 3) posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.);
- 4) używanie ognia na terenie Szkoły;

- 5) posiadanie niebezpiecznych substancji;
  - 6) wulgarne zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników Liceum;
  - 7) nierespektowanie zarządzeń obowiązujących w Liceum;
  - 8) wymuszenie, zastraszenie, podżeganie do bójek, wyzywanie;
  - 9) dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności.
2. W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie Liceum natychmiast zgłasza zaistnienie zdarzenia informując o nim najbliższą znajdującą się osobę dorosłą (personel szkoły).
  3. W sytuacjach, o których mowa w ust.1, uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń wszystkich pracowników Liceum.
  4. W przypadku krzywdzenia ucznia przez inne dziecko na terenie Szkoły, pracownik będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest:
    - 1) zdecydowanie i stanowczo przerwać negatywne zachowania uczestników zajęcia;
    - 2) rozdzielić strony konfliktu;
    - 3) jeśli istnieje potrzeba skierować poszkodowanych do gabinetu pomocy przedmedycznej-higienistki szkolnej lub samemu udzielić pierwszej pomocy. W przypadku poważniejszych obrażeń, Dyrektor szkoły wzywa karetkę;
    - d) poinformować wychowawcę o zdarzeniu, a w poważniejszych przypadkach również Dyrektora szkoły.
  5. Jeżeli ofiara przemocy doznała dotkliwych obrażeń cielesnych, wymagających interwencji medycznej lub następuje długotrwały proces przemocy (dręczenie), a wcześniej stosowane strategie naprawcze nie przyniosły oczekiwanych rezultatów i sprawca przemocy ukończył 13 lat Dyrektor szkoły powiadamia o zdarzeniu policję i/lub sąd rodzinny.
  6. Wychowawca klasy przy współpracy z pedagogiem/psychologiem szkolnym zobowiązany jest wyjaśnić okoliczności zajścia, powiadomić rodziców/opiekunów poszkodowanego ucznia oraz sprawcy.
  7. Z uczniem - sprawcą przeprowadza rozmowę omawiającą jego zachowanie oraz powiadamia o konsekwencjach, zgodnych ze statutem Szkoły.
  8. Zarówno poszkodowany, jak i sprawca, objęci zostają wsparciem psychologiczno-pedagogicznym.

3. Zasady ochrony danych osobowych małoletniego

Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

- 1) pracownik Liceum ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;
- 2) dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) pracownik Liceum jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Pracownik Liceum może wykorzystać informacje o uczniu w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości ucznia oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia.

1. Pracownik Liceum nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece.
2. Pracownik Liceum, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z rodzicem/opiekunem małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik Liceum podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do rodzica/opiekuna małoletniego.
3. Pracownik Liceum nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego rodzica/opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik Liceum jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
4. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia Liceum. Decyzję w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje Dyrektor.
5. Dyrektor podejmując decyzję, o której mowa w ust. 1, poleca pracownikowi sekretariatu przygotować wybrane pomieszczenie w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie Liceum uczniów.

4. Zasady ochrony wizerunku ucznia

Pracownicy Liceum uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku ucznia.

1. Pracownikowi Liceum nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie Liceum bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna małoletniego.
2. W celu uzyskania zgody rodzica/opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku ucznia, pracownik Liceum może skontaktować się z rodzicem/opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody (w przypadku uzyskania zgody na utrwalanie/udostępnianie wizerunku ucznia podczas pierwszego spotkania z rodzicami, dodatkowa zgoda nie jest wymagana);
3. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych rodzica/opiekuna małoletniego bez jego wiedzy i zgody.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
5. Upublicznienie przez pracownika Liceum wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica/opiekuna ucznia.
6. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy ucznia oraz rodzica/opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie szkoły) w celach promocyjnych.
7. W przypadku uzyskania zgody na utrwalanie/udostępnianie wizerunku ucznia podczas pierwszego spotkania z rodzicami, dodatkowa zgoda nie jest wymagana.

5. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Szkoła zapewniając uczniom dostęp do Internetu podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści.
2. Na terenie Szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest:

- 1) pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych;
- 2) za pomocą sieci wifi organizacji, po podaniu hasła.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem nauczyciela - nauczyciel ma obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Nauczyciel czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.
5. Szkoła prowadzi z uczniami cykliczne (przynajmniej raz na rok szkolny) szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu oraz zagrożeń związanych z korzystaniem z sieci Internet.
6. Szkoła w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, do których możliwy jest swobodny dostęp.
7. Prawo do korzystania z komputerów znajdujących się na terenie Liceum przysługuje uczniom oraz pracownikom. W wyjątkowych sytuacjach innym osobom, jeśli Dyrektor Liceum wyrazi na to zgodę.
8. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
9. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela.
10. Po skończeniu pracy użytkownik ma obowiązek zostawić komputer wyłączony, chyba że nauczyciel zadecyduje inaczej.
11. Użytkownicy komputera mają prawo do zapisywania swoich plików wyłącznie w wyznaczonym miejscu (nie na pulpicie). Dane tymczasowe, utworzone w trakcie pracy, należy po jej zakończeniu usunąć.
12. Należy zrobić kopię zapasową ważnych dokumentów w miejscu innym niż oryginał.
13. Użytkownikowi komputera zabrania się:
  - 1) instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie;
  - 2) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu;
  - 3) dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.
14. Podczas zajęć edukacyjnych obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych oraz innych sprzętów elektronicznych (aparaty powinny być wyłączone i schowane do plecaka/ torby), dotyczy to również słuchawek.

15. Uczeń ma możliwość używania telefonu komórkowego oraz innego sprzętu elektronicznego jako pomocy dydaktycznej, jeśli pozwoli na to nauczyciel prowadzący lekcje.
16. Dopuszcza się możliwość korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych podczas przerw śródlekcyjnych, po zajęciach lub przed zajęciami z zachowaniem przyjętych norm społecznych i etycznych.
17. Nagrywanie dźwięku, obrazu oraz fotografowanie osób bez ich zgody za pomocą telefonu lub innych urządzeń elektronicznych jest niedopuszczalne.

6. Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniem w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia w sieci” rozumiane są:
  - 1) treści szkodliwe online, takie jak pornografia, przemoc, ideologia faszystowska;
  - 2) nawoływanie do szkodliwych działań;
  - 3) promowanie/zachęcanie/nakłanianie do dokonywania aktów samookaleczeń, korzystania z substancji psychoaktywnych;
  - 4) zagrożenia związane z rekrutacją dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
  - 5) różne formy cyberprzemocy, np. hejt, nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie ośmieszających treści i podszywanie się pod inną osobę.
2. Osoba odpowiedzialna za Internet (tzw. administrator sieci) zapewnia, aby sieć internetowa organizacji była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
3. Oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego pracownika/współpracownika Liceum w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
4. Wyznaczony pracownik przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
5. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
6. Informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje Dyrektorowi.
7. Pedagodzy lub psycholog przeprowadzają z uczniem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
8. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy uzyskane zostaną informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmowane zostają działania opisane w niniejszym dokumencie.

9. Nagrywanie dźwięku, obrazu oraz fotografowanie osób bez ich zgody za pomocą telefonu lub innych urządzeń elektronicznych jest niedopuszczalne.

3. ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY

1. Postępowanie w przypadku doznawania przemocy

Jeśli czujesz się zagrożony/a poinformuj wychowawcę/zaufanego pracownika Liceum. Przedstaw mu sytuację, a jeśli są świadkowie przemocy, powiadom o tym. Poproś o wsparcie i pomoc oraz poinformuj rodziców/opiekunów/zaufanego dorosłego o tym, co się dzieje.

Nauczyciel (wychowawca), do którego się zgłosisz, podejmie działania w celu wyjaśnienia sytuacji. Działania szkoły: Zgodnie ze „Standardami”, podejmowane są natychmiastowe działania w celu powstrzymania i wyeliminowania zjawiska przemocy. Każdy pracownik szkoły, który zauważył lub został poinformowany o przemocy, ma obowiązek przerwania tego zachowania. Po wyjaśnieniu sytuacji i ustaleniu rodzaju przemocowych zachowań wobec Ciebie, wychowawca/nauczyciel podejmie odpowiednie działania zgodnie ze Statutem szkoły.

Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z pedagogiem/psychologiem szkolnym lub innym nauczycielem, któremu ufasz. Pedagog lub psycholog szkolny może udzielić pomocy psychologicznej i wskazać, jak radzić sobie w podobnych sytuacjach, udzielając wsparcia przez czas, który będzie potrzebny. Jeśli sytuacja się nie poprawi i nadal jesteś narażony na doświadczanie przemocy, ponownie powiadom o tym. W razie poważnego naruszenia nietykalności osobistej, Dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu podjęcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

2. Postępowanie w przypadku doznawania przemocy domowej

Przemoc domowa – to działanie lub zaniechanie, celowo wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste, zwłaszcza: narażające na utratę życia, zdrowia lub mienia, naruszające godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie, ograniczające dostęp do środków finansowych, pracy lub samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność, wywołujące poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Pamiętaj! Jeśli doświadczasz krzywdy w domu, możesz powiadomić pracownika Liceum, któremu ufasz. Podejmie on działania mające na celu Twoją ochronę zgodnie z zakresem

kompetencji. Jeżeli pracownicy szkoły zauważą symptomy przemocy domowej, nawet jeśli nie ujawniłeś tego, są zobowiązani podjąć działania ochronne i/lub zgłosić sprawę do instytucji oferujących zgodną z prawem pomoc.

1. Ujawnij wychowawcy lub innemu zaufanemu pracownikowi Liceum, że doświadczasz krzywdy i poproś o pomoc w tej trudnej sytuacji. Nauczyciel, obserwując Cię, może podejrzewać krzywdę, nawet jeśli jej nie zgłosiłeś. W takim przypadku wychowawca rozmawia z Tobą i Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, aby zweryfikować podejrzenia. Pracownicy Liceum są zobowiązani troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo, udzielając pomocy w zakresie swoich kompetencji.

2. Po uzyskaniu od Ciebie informacji, wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie. Razem z pedagogiem/psychologiem szkolnym zbiorą informacje na temat doświadczanej krzywdy, ustalając jej formy i okoliczności. Twoja rozmowa będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa. Pamiętaj, że możesz swobodnie opowiadać o tym, co się wydarzyło, niekoniecznie w kolejności zdarzeń. Wychowawca i pedagog/psycholog dadzą Ci czas na wyrażenie odczuć, nie będą Cię korygować i mogą zadać dodatkowe pytania, aby uzyskać jak najwięcej informacji. W przypadku informacji o krzywdzeniu lub potwierdzenia podejrzeń, wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu, psychologowi i pielęgniarce (jeśli to zagraża zdrowiu lub życiu). Pedagog szkolny po dokładnym rozpoznaniu sprawy dokonuje oceny zdarzeń i informuje Dyrektora szkoły.

3. Porozmawiaj o swojej sytuacji, uczuciach i przeżyciach z pedagogiem szkolnym i/lub psychologiem. Udzieli Ci wsparcia w trudnej sytuacji i zaplanują działania mające na celu zapewnienie Ci ochrony przed krzywdzeniem, uwzględniając Twoje potrzeby. Szkoła oferuje opiekę i wsparcie psychologiczne, a także może skierować Cię na terapię psychologiczną, jeśli będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.

Uwaga! Jeśli działania szkoły nie są wystarczające, pedagog szkolny współpracuje z instytucjami pomocowymi, takimi jak dzielnicowy, specjalista ds. nieletnich czy pracownik socjalny. W przypadkach trudnych lub związanych z przestępstwem, pedagog informuje specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny. W sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu, pedagog informuje policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj! Zachowanie przemocowe, także seksualne wobec małoletnich, stanowi przestępstwo. Szkoła jest zobowiązana zgłosić przypadki wykorzystywania seksualnego na

policję. Procedura "Niebieska Karta" reguluje postępowanie w przypadku krzywdzenia małoletnich, polegając na interwencji w środowisku rodziny zgodnie z ustalonymi zasadami prawnych, nawet przy uzasadnionym podejrzeniu przemocy, a niekoniecznie pewności jej występowania.

3. Postępowanie w przypadku celowego zniszczenia lub kradzieży rzeczy małoletniego

1. Zgłoś kradzież lub zniszczenie rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi, przedstawiając miejsce, czas i okoliczności zdarzenia, oraz informując o potencjalnych świadkach.

2. Poinformuj rodziców/opiekunów o zdarzeniu.

3. Powiedz o incydencie pedagogowi/psychologowi szkolnemu, który dostosuje wsparcie pedagogiczno-psychologiczne lub inną formę pomocy zgodnie z Twoimi potrzebami. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów, pedagoga i Dyrektora o zdarzeniu. Wychowawca przeprowadza rozmowę ze świadkami, jeśli są wskazani. Jeśli sprawca zniszczenia lub kradzieży rzeczy jest ustalony, szkoła informuje jego rodziców/opiekunów, a wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające, informując o nich rodziców/opiekunów sprawcy. Szkoła stosuje środki dyscyplinujące wobec sprawcy, nakazując mu oddanie skradzionej rzeczy lub pokrycie kosztów. Jeśli nie można ustalić sprawcy, szkoła informuje Twoich rodziców/opiekunów o zdarzeniu i sugeruje możliwość zgłoszenia faktu policji.

4. Postępowanie w przypadku doznania dyskryminacji - nierównego traktowania

Dyskryminacja to nierówne traktowanie z powodu różnych cech, takich jak płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, wygląd, religia, przynależność etniczna, przekonania polityczne, status materialny. W szkole przejawia się m.in. poprzez wyśmiewanie, drwiny, szydzenie lub prześladowanie z powodu wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci czy orientacji seksualnej.

1. Porozmawiaj z nauczycielem lub wychowawcą, którym ufasz, szczegółowo opisując, co przeżywasz oraz od kogo doznałeś/aś dyskryminacji. Nie wahaj się prosić o pomoc i interwencję.

2. Powiadom również rodziców/opiekunów, przedstawiając im wszystkie okoliczności zdarzenia.

3. Skonsultuj się z pedagogiem szkolnym lub psychologiem, opowiadając o obawach i odczuciach. Udziela Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej zgodnie z Twoimi potrzebami.

4. Rodzice/opiekunowie i Ty możecie szukać pomocy w organizacjach pozarządowych zajmujących się prawami dziecka lub prawami człowieka.

5. Postępowanie w przypadku doznania cyberprzemocy

Cyberprzemoc występuje, gdy doświadczasz przemocy w sieci, takiej jak nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających informacji, zdjęć, filmów oraz gdy ktoś podszywa się pod Ciebie w sieci wbrew Twojej woli.

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.

2. Zgłoś ten fakt rodzicom/opiekunom/wychowawcy lub zaufanemu pracownikowi Liceum. Jeśli będziesz mieć kłopoty z zabezpieczeniem dowodów w sieci, poprosi o pomoc specjalistę.

3. Jeśli masz świadków cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranych materiałom, wynikom rozmów i analizie dowodów z sieci.

4. Po analizie dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy, wychowawca podejmie działania w celu ustalenia sprawcy. Jeśli jest on uczniem Liceum wobec niego zostaną zastosowane określone w statucie szkoły środki dyscyplinujące.

5. Wychowawca może poinformować policję o zdarzeniu cyberprzemocy, podejmując decyzję wspólnie z Tobą, rodzicami/opiekunami i Dyrektorem szkoły. Wystąpienie cyberprzemocy nie zawsze wymaga zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzysta wszystkie dostępne środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, np. brak zmian postawy ucznia – sprawcy cyberprzemocy. Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym, psychologiem lub innym nauczycielem, któremu ufasz.

Seksting to przesyłanie intymnych zdjęć lub filmów innym osobom przez Internet lub telefon. To niebezpieczne zjawisko, ponieważ takie treści mogą być zapisane i użyte w niepożądany sposób, stanowiąc narzędzie cyberprzemocy, takie jak szantaż czy zastraszanie. Treści te mogą również zostać przesłane innym bez zgody osoby, która się na nich znajduje. Rodzaje sekstingu:

1. Wymiana treści o charakterze seksualnym ogranicza się do związku między dwójką

rówieśników, nie rozprzestrzeniają się one dalej. 2. Materiały o charakterze seksualnym zostały udostępnione większej liczbie osób, jednak nie prowadzi to do cyberprzemocy, gdyż młodzież traktuje je jako formę wyrażenia siebie. 3. Udostępnienie materiałów o charakterze seksualnym większej liczbie osób może być celowe w celu upokorzenia osoby na nich przedstawionej, bądź może być rozpowszechniane omyłkowo, ale jest używane jako narzędzie cyberprzemocy.

Jeśli uważasz, że padłeś ofiarą sekstingu, postępuj zgodnie z poniższymi krokami:

1. Dokładnie opowiedz o zdarzeniu rodzicom/opiekunom, wychowawcy lub innemu pracownikowi Liceum, któremu ufasz.
2. Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej, takie jak przesyłane zdjęcia czy zrzuty ekranów z portali, na których opublikowano zdjęcia. Starannie udokumentowana i wiarygodna dokumentacja jest istotna, ponieważ seksting jest karalny.
3. Przekaż zebrane materiały wychowawcy. W szkole przeprowadzona zostanie analiza dowodów oraz postępowanie w celu ustalenia sprawcy. Jeśli niektóre z przesyłanych materiałów do większej liczby osób zostaną uznane za pornograficzne, Dyrektor szkoły będzie zobowiązany zgłosić incydent na policję. W przypadku, gdy celem sprawcy było upokorzenie Ciebie, sprawca/sprawcy zostaną wezwani do Dyrekcji szkoły. Przedstawione zostaną im dowody, okoliczności zdarzenia oraz konsekwencje takiego zachowania. Wobec sprawcy zostaną zastosowane środki dyscyplinujące, określone w statucie szkoły.
4. W przypadku każdego rodzaju sekstingu, szkoła zapewni Ci opiekę psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa dotycząca zdarzenia czy identyfikacji potencjalnego sprawcy będzie prowadzona w warunkach komfortu psychicznego, z szacunkiem dla Twoich emocji i prywatności.
5. Jeżeli Ty i Twoi rodzice/opiekunowie uznacie, że pomoc szkoły jest niewystarczająca, pedagog szkolny może podjąć decyzję o skierowaniu Ciebie do placówki specjalistycznej na terapię psychologiczną.

Treści szkodliwe, nielegalne i niepożądane to treści wywołujące nieprzyjemne emocje oraz promujące lub przedstawiające niebezpieczne lub nielegalne zachowania.

Jeśli otrzymasz w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, szkodliwych dla zdrowia zachowań, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne bez ostrzeżenia, fake newsy:

1. Powiadom rodziców/opiekunów oraz wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego lub innego pracownika szkoły, któremu ufasz.

2. Zabezpiecz dowody, korzystając z pomocy rodziców/opiekunów i pracowników szkoły. Informuj wychowawcę, jeśli masz świadków zdarzenia. Zabezpieczenie dowodów jest głównym zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych, a pracownik szkoły z odpowiednimi umiejętnościami technicznymi może ich w tym wspomagać. Dowody są kluczowe dla identyfikacji sprawców. Jeżeli treści można powiązać z uczniami Liceum, szkoła podejmie działania zgodne ze Statutem w celu ustalenia sprawcy. Pamiętaj, że sprawcą jest osoba, która udostępniła szkodliwe treści lub twórca tych treści. Po ustaleniu sprawcy przeprowadzona zostanie rozmowa z nim i jego rodzicami/opiekunami, podczas której uświadomiona będzie szkodliwość jego działań. Szkoła zastosuje wobec sprawcy środki dyscyplinujące zgodne ze Statutem. Jeśli treści nie mogą być bezpośrednio powiązane z uczniami Liceum, zgłośz incydent na policję oraz do serwisu Dyżurnet. Jeśli treści naruszają obowiązujące prawo, Szkoła złoży zawiadomienie na policję. Skontaktuj się z pedagogiem lub psychologiem szkolnym, podziel się z nimi swoimi uczuciami w związku z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi, aby otrzymać wsparcie.

6. Postępowanie w przypadku naruszenia prywatności dotyczącego nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego

1. Powiadom rodziców/opiekunów, wychowawcę lub zaufanego pracownika Liceum przedstawiając sytuację i okoliczności naruszenia Twoich praw.

2. Zabezpiecz dowody naruszenia, zgromadź materiały elektroniczne świadczące o nieodpowiednim działaniu.

3. Przekaż zebrane dowody rodzicom/opiekunom i wychowawcy.

5. Dokonaj zmian identyfikujących w sieci, przy wsparciu rodziców/opiekunów. Szkoła podejmie działania w celu ustalenia sprawcy naruszenia Twoich praw do ochrony wizerunku i danych osobowych. Jeśli sprawca to uczeń Liceum, a jego działanie było nieumyślne, Szkoła zastosuje odpowiednie środki wychowawcze i dyscyplinujące zgodnie ze Statutem. **Uwaga!** Zebrane dowody muszą jednoznacznie wskazywać na konkretnego sprawcę oraz świadczyć o jego świadomym dążeniu do wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej. W przypadku naruszenia prywatności, wyłudzenia czy kradzieży tożsamości, które skutkują szkodą dla Ciebie, szkoła i rodzice powinni przekazać dowody policji. O decyzji o powiadomieniu policji decyduje Dyrektor Liceum w porozumieniu z rodzicami/opiekunami, a identyfikację sprawcy przeprowadza policja. W razie dużego obciążenia emocjonalnego z powodu naruszenia Twoich praw, skonsultuj się z pedagogiem szkolnym lub psychologiem. Razem z Tobą i Twoimi rodzicami/opiekunami zaplanują rodzaj pomocy i wdrożą działania mające na celu ochronę przed stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, z którymi się zmagasz.

4. WYKAZ INSTYTUCJI POMOCOWYCH

1. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży

tel. 116 111

Zadzwoń lub napisz, gdy coś Cię martwi, masz jakiś problem, nie masz z kim porozmawiać lub wstydzisz się o czymś opowiedzieć. Telefon jest czynny całodobowo przez 7 dni w tygodniu. Wiadomość przez stronę www.116111.pl możesz przesłać całą dobę. Pomoc świadczona przez konsultantów Telefonu 116 111 jest całkowicie bezpłatna.

2. Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

tel. 800 12 12 12 , e-mail: rpd@brpd.gov.pl, czat.brpd.gov.pl

Telefon i czat internetowy są czynne przez całą dobę, siedem dni w tygodniu. Do dziecięcego telefonu zaufania najczęściej zgłaszane są sprawy dotyczące przemocy, problemów emocjonalnych, w relacjach rówieśniczych, szkolnych i rodzinnych oraz wynikających z okresu dorastania. Zespół Dziecięcego Telefonu Zaufania prowadzi także edukację upowszechniającą prawa dziecka poprzez spotkania oraz zajęcia edukacyjne. Jest to miejsce dla wszystkich młodych ludzi, w którym mogą zostać wysłuchani i otrzymać pełne wsparcie specjalistów.

3. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia „Instytutu Psychologii Zdrowia”

tel. 22 668 70 00 (Poradnia Telefoniczna "Niebieskiej Linii")

pogotowie@niebieskalinia.pl

<http://www.niebieskalinia.pl>

Konsultanci Pogotowia „Niebieska Linia” pomogą osobom dzwoniącym: wspierając je i oferując potrzebną pomoc psychologiczną i prawną; radząc świadkom przemocy, jak pomóc osobie pokrzywdzonej; informując, jaką pomoc może uzyskać osoba pokrzywdzona; informując o procedurach (policyjnych, sądowych, pomocowych); informując, gdzie najbliższe miejsca zamieszkania mogą uzyskać pomoc; podejmując w uzasadnionych przypadkach interwencję poprzez powiadomienie odpowiednich służb (ośrodków pomocy społecznej, ośrodków interwencji kryzysowej, policji).

**4. Ogólnopolski policyjny telefon zaufania ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
tel. 800 120 226**

Pod tym numerem telefonu można uzyskać wsparcie w sytuacji przemocy w rodzinie. Specjaliści obsługujący linię udzielają informacji na temat procedury "Niebieskiej Karty", np. jakie inne podmioty poza policją, mogą ją założyć. Telefon jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 9.30 - 15.30 (połączenie bezpłatne).

**5. Anonimowa Policyjna Linia Specjalna – Zatrzymać Przemoc
tel. 800 12 01 48**